

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018
FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JEZYK ROSYJSKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MJR-R1**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

MAJ 2018

Rozumienie ze sluchu

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	1.1.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A
	1.2.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C
	1.3.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	C

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	E
	2.2.		B
	2.3.		A
	2.4.		D

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	3.2.		D
	3.3.		A
	3.4.		B
	3.5.	2.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	D

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	4.2.		B
	4.3.		C
	4.4.		A

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	5.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	C
	5.2.		E
	5.3.		D
	5.4.		A

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.2.		D
	6.3.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A
	6.4.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.5.	3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	A
	7.2.		D
	7.3.		A
	7.4.		B

Zadanie 8.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>согласился</i>
	8.2.		<i>оживлённой/оживленной</i>
	8.3.		<i>рваную</i>
	8.4.		<i>пользу</i>

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>весёлым/веселым человеком</i>
	9.2.		<i>к экзамену/экзаменам по истории</i>
	9.3.		<i>за полчаса до еды / через полчаса после еды</i>
	9.4.		<i>шести дней ремонта</i>

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie.
W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych, w których do każdej luki należy wpisać wyraz/wyrazy, akceptujemy wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptujemy pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
2. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna**Zadanie 10.**

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. W ostatnim czasie pojawiły się restauracje, w których za określoną kwotę zamawiasz tyle jedzenia, ile chcesz. Jeśli jednak nie zjesz zamówionych potraw do końca, musisz za nie dodatkowo zapłacić. Czy takie restauracje to dobry pomysł? Napisz **rozprawkę** na ten temat, rozważając go z punktu widzenia właściciela restauracji i klienta.
2. Uczestniczyłeś(-aś) w spotkaniu, zorganizowanym w ramach akcji „Nie spal się na starcie”, na którym zwrócono uwagę na niepokojącą liczbę nastolatków uzależnionych od nikotyny. Napisz **artykuł** do gazety, w którym:
  - zrelacjonujesz przebieg tego spotkania
  - przedstawiś swoją opinię dotyczącą problemu poruszonego na spotkaniu.

Wymagania ogólne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].*

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

- 1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.1. Zdający opisuje [...] miejsca, zjawiska i czynności.*
- 5.2.R. Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.*
- 5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.12. Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Wymagania szczegółowe (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z Tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytat)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchniowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztapowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
3. segmentacja	R	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
4. długość pracy	R	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceny elementów treści

ROZPRAWKA

Temat

W ostatnim czasie pojawiły się restauracje, w których za określoną kwotę zamawiasz tyle jedzenia, ile chcesz. Jeśli jednak nie zjesz zamówionych potraw do końca, musisz za nie dodatkowo zapłacić. Czy takie restauracje to dobry pomysł? Napisz **rozprawkę** na ten temat, rozważając go z punktu widzenia właściciela restauracji i klienta.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Tegoroczny temat rozprawki wymaga od zdającego omówienia go z punktu widzenia właściciela restauracji (1) i klienta (2). Są to dwa kluczowe elementy polecenia, które będą oceniane przez egzaminatora.

W temacie rozprawki postawione jest pytanie, które wymaga od zdającego wyrażenia własnej opinii. Odpowiadając na nie zdający może uznać tego rodzaju restauracje jednoznacznie za dobry pomysł i konsekwentnie podać argumenty tylko na „tak”. Jeśli we wstępie takie restauracje uznane przez zdającego za zły pomysł, to argumenty powinny wspierać tę tezę. Jeśli w pracy pojawiają się argumenty przeciwne do postawionej w rozprawce tezy, to zdający powinien uznać je za niezasadne. Zdający może również wyrazić opinię bardziej neutralną. Należy zauważyć, że ten temat rozprawki nie wymaga od zdającego rozpatrywania argumentów za i przeciw, jest to tylko jedna z możliwych opcji.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy rozprawki
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem wymagane jest odniesienie się do restauracji, w których za określoną kwotę można zamówić tyle jedzenia, ile się chce, ale jeżeli klient nie zje zamówionych potraw do końca, musi za nie dodatkowo zapłacić i opinii zdającego (zdający jest na „tak” lub na „nie” lub na „tak” i „nie”).

Wymagane jest, aby we wstępie zdający odniósł się do:

- restauracji, w których za wyznaczoną kwotę można zamówić tyle jedzenia ile się chce,
- dodatkowej zapłaty, jeżeli klient nie zje wszystkiego co zamówił

i wyraził swoją opinię, np. *В последнее время появились такие рестораны, в которых за определённую сумму можно заказать столько еды, сколько захочешь. Но если ты не съешь всё, что взял, тебе придётся дополнительно заплатить. Я думаю, что это отличная идея.* (zdający jest na „tak”)

Teza, w której zdający nie odniósł się do dodatkowej zapłaty za pozostawione jedzenie, jest kwalifikowana na poziom 0.

Nie jest wymagane uwzględnienie w tezie elementów: punkt widzenia właściciela restauracji (1) i punkt widzenia klienta (2).

2. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że w ostatnim czasie pojawiły się restauracje, w których za określoną kwotę zamawiasz tyle jedzenia, ile chcesz,

ale jeżeli nie zjesz zamówionych potraw do końca, musisz za nie dodatkowo zapłacić, nie jest tezą.

3. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, zdający musi zaprezentować w niej swoje stanowisko / wyrazić swoją opinię (na „tak” lub na „nie” lub na „tak” i „nie”). Na przykład: *Moim zdaniem, ... Uważam, że... Sądzę, że... Zgadzam się z opinią, że... Nie zgadzam się z opinią, że... Ma to swoje plusy i minusy.*
4. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, uznaje się ją za odbiegającą od tematu, np. *Czy to dobry pomysł?* (1 pkt) ALE teza *Jakie są plusy takich restauracji?* jest poprawna (2 pkt).
5. Opis tezy na poziom 1. wymaga zgodności z tematem ALBO treścią pracy. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0.
6. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypracowania.
7. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

По-моему, платить дополнительно за то, что мы не съели в ресторане – это ужасно. Ведь условие было: платишь и ешь сколько хочешь.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
По-моему, платить дополнительно за то, что мы не съели в ресторане – это хорошее решение.	teza odbiegająca od tematu
Можем ли мы остаться довольны после посещения ресторана, в котором должны заплатить за то, что мы заказали, но не съели?	teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada struktury rozprawki)
Есть рестораны, в которых за определённую сумму можешь взять столько еды, сколько хочешь. По-моему, это не очень хорошая идея.	teza niezgodna z tematem
Есть рестораны, в которых надо дополнительно заплатить за еду, которую ты заказал, но не съел.	brak tezy
Владельцы ресторанов придумывают разные способы, чтобы привлечь клиентов. Это имеет свои положительные и отрицательные стороны.	teza niezgodna z tematem
Хотели бы вы открыть или посетить такой ресторан, в котором за какую-то сумму можешь есть сколько хочешь, а потом, если на твоей тарелке останется еда, платить?	teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada struktury rozprawki)
Я считаю, что открытие таких ресторанов будет выгодно как для клиентов, так и для хозяина ресторана. Это отличная идея!	teza niejasna

Elementy tematu

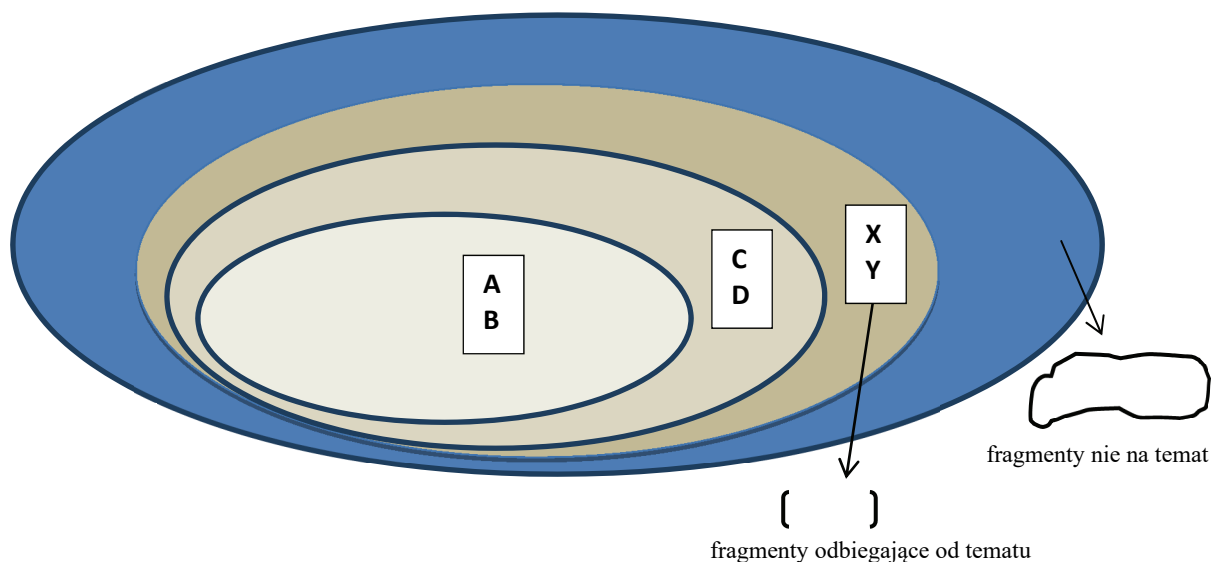
1. Elementami są: punkt widzenia właściciela restauracji (1) i punkt widzenia klienta (2).
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego nie jest związany z żadnym elementem określonym w poleceniu, nie bierze się tego argumentu pod uwagę oceniając dany element.

Zgodność z tematem

W ostatnim czasie pojawiły się restauracje, w których za określoną kwotę zamawiasz tyle jedzenia, ile chcesz. Jeśli jednak nie zjesz zamówionych potraw do końca, musisz za nie dodatkowo zapłacić. Czy takie restauracje to dobry pomysł? Napisz **rozprawkę** na ten temat, rozważając go z punktu widzenia właściciela restauracji i klienta.

} „główka”

elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - z punktu widzenia osób zatrudnionych w takiej restauracji.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - plusy i minusy korzystania z lokali gastronomicznych

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - relacja z pobytu w restauracji
  - plusy i minusy stosowania diet
  - problem głodu na świecie

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki

Представленные аргументы показывают, что такие рестораны имеют свои плюсы и минусы.

Конечно, каждый сам должен решать, хорошо это или плохо. Я считаю, что такие рестораны – хорошая идея.

ARTYKUL PUBLICYSTYCZNY

Temat

Uczestniczyłeś(-aś) w spotkaniu, zorganizowanym w ramach akcji „Nie spal się na starcie”, na którym zwrócono uwagę na niepokojącą liczbę nastolatków uzależnionych od nikotyny.

Napisz **artykuł** do gazety, w którym:

- zrelacjonujesz przebieg tego spotkania
- przedstawisz swoją opinię dotyczącą problemu poruszonego na spotkaniu.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście.

Wstęp

Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający może, ale nie musi odnieść się do spotkania / do opisu wrażeń, związanych ze spotkaniem / do problemu nikotynowego wśród nastolatków w sposób zachęcający do dalszej lektury.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	Przykłady wstępów schematycznych
Курение подростков занимает одно из ведущих позиций среди современных проблем подрастающего поколения. Начальный возраст курящих составляет 7-10 лет, но с каждым годом возрастная планка снижается. Как «не прокурить» своё здоровье на старте жизни?	В рамках акции «Не сгори на старте» я была на встрече, посвящённой проблеме курения среди молодёжи. Это мероприятие имело свои плюсы и минусы. (wstęp typowy dla rozprawki)
Как долго ты будешь жить, если куришь с детства? Ведь одна сигарета сокращает жизнь на 15 минут. Поверь, курение перестаёт быть модным. В моде здоровье, свежее дыхание и чистая кожа. Но тем не менее число курильщиков среди подростков растёт...	Курение – это важная проблема. В связи с этим проводятся разные встречи. Я был на одной из них. (schematyczny)

Elementy tematu

Elementami są: (1) relacja z przebiegu spotkania zorganizowanego w ramach akcji „Nie spal się na starcie”, (2) przedstawienie opinii na temat problemu dotyczącego niepokojącej liczby nastolatków uzależnionych od nikotyny.

(1) relacja z przebiegu spotkania zorganizowanego w ramach akcji „Nie spal się na starcie”.

Wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający zrelacjonował przebieg spotkania, uwzględniając elementy takie jak, np.

- rozpoczęcie spotkania – czas, miejsce, organizatorzy
- miejsce spotkania – szkoła, klub, sala
- cel spotkania
- program spotkania
- uczestnicy – przedział wiekowy widowni, zaproszeni goście, osoby występujące
- dyskusja – temat, zachowanie oponentów i publiczności
- atmosfera spotkania
- zakończenie spotkania.

(2) przedstawienie opinii na temat problemu dotyczącego niepokojącej liczby nastolatków uzależnionych od nikotyny.

Aby uznać drugi element tematu za zrealizowany, wymagane jest zaprezentowanie własnego stanowiska / własnej opinii na temat problemu dotyczącego niepokojącej liczby nastolatków uzależnionych od nikotyny.

Zdający może przedstawić:

- pozytywną opinię
- negatywną opinię
- pozytywną i negatywną opinię.

Dobrze sformułowana opinia powinna zawierać przekonujące uzasadnienie danego stanowiska, świadczące o dogłębnym zrozumieniu omawianego zagadnienia.

W jaki sposób rozpoznać opinię? Jej autor powinien wypowiadać się we własnym imieniu, zaznaczając subiektywność swojego punktu widzenia. Może to zrobić za pomocą takich sformułowań jak, np.: *я считаю, что...; я думаю, что...; мне кажется, что...; по-моему...; мне (не) нравится, что...*

Mniej bezpośrednim środkiem językowym, ale również akceptowanym w wyrażaniu opinii jest używanie trybu przypuszczającego, np. *это могло бы казаться...;* i wyrażeń takich jak: *скорее всего, это положительное явление...; правдоподобно, это негативно влияет на...* Do przedstawiania własnego poglądu często są używane wyrażenia odnoszące się do języka potocznego, np.: *здорово, ужас, кошмар, классно.*

Zgodność z tematem

Uczestniczyłeś(-aś) w spotkaniu, zorganizowanym w ramach akcji „Nie spal się na starcie”, } „główka”
na którym zwrócono uwagę na niepokojącą liczbę nastolatków uzależnionych od nikotyny. }
Napisz **artykuł** do gazety, w którym:

zrelacjonujesz przebieg tego spotkania

element 1.

przedstawisz swoją opinię dotyczącą problemu poruszonego na spotkaniu.

element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem:**

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - przygotowanie spotkania
  - dotychczasowe doświadczenie w przeprowadzaniu takiego rodzaju spotkań
  - opis innych wydarzeń zorganizowanych w ramach akcji „Nie spal się na starcie”
  - opinie innych osób, niż zdający na temat problemu poruszonego na spotkaniu.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu:**

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - spotkania dotyczące innych uzależnień nastolatków (nie od nikotyny)
  - opinia zdającego na temat organizacji takiego rodzaju spotkań (np. *По-моему, такие встречи очень нужны.*)
  - problem palenia wśród osób dorosłych.

Takie fragmenty są zaznaczane w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat:**

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - zdrowy styl życia

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.

Przykład schematycznego zakończenia artykułu	Przykład zakończenia artykułu luźno związanego z tematem
В заключении хочу написать, что такие встречи нам нужны, потому что помогают бороться с проблемами молодёжи.	Мы должны бороться с вредными привычками и заботиться о своём здоровье.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. *Здравствуйте, уважаемый редактор / Привет, друзья!*

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
  - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
  - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację polecenia).
- Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
- Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
- Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
- Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
- Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	<ul style="list-style-type: none"> szeroki zakres środków językowych w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> zadowalający zakres środków językowych w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> ograniczony zakres środków językowych w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> bardzo ograniczony zakres środków językowych w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości

Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu popularności, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw”, egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybienia w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczania	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu]
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	(Fragment niezgodny z tematem)
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące między akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

- Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
  - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
- Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
- Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
9. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu” i wskazuje się rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
10. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *фильм, группа*, np. *сериал „М jak miłość”*, *книга „Świat Dysku”*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *Я читаю Nowe Horyzonty* – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Бруднопис* przekreślono i obok zostało napisane *Чыстопис*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *на озере* (2 słowa), *в большом городе* (3 słowa), 1789 (1 słowo), 10.01.2015 (1 słowo), 10 stycznia 2015 (3 słowa).
2. Jako jeden wyraz liczone są
  - słowa łączone dywizem, np. *из-за, Санкт-Петербург, по-моему*
  - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. МГУ, СПИД
  - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* = 1 słowo, *XX век* = 2 słowa.
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Я читаю Nowe Horyzontы* – 4 słowa.